

F. t. l. vedr. elforsyning

Lovforslag nr. L 239. Fremsat den 16. april 1996 af miljø- og energiministeren (Svend Auken)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om elforsyning

(Adgang til elforsyningsnettet m.v.)

§ 1

I lov nr. 54 af 25. februar 1976 om elforsyning, som senest ændret ved lov nr. 1088 af 20. december 1995, foretages følgende ændringer:

1. § 1, stk. 1, affattes således:

»Loven har til formål at sikre effektivitet og forsyningssikkerhed i elforsyningen i overensstemmelse med samfundsøkonomiske og miljømæssige hensyn.«

2. Efter § 3 indsættes:

»§ 3 a. En systemansvarlig transmissionsvirksomhed må kun udøve sin virksomhed efter bevilling, som gives af miljø- og energiministeren for et af ministeren fastsat tidsrum. Bestemmelserne i §§ 6-8 finder tilsvarende anvendelse for disse bevillinger.

Stk. 2. Ved en systemansvarlig virksomhed forstås i denne lov en virksomhed, som ejer transmissionsanlæg over 100 kilovolt (kV), og som har til opgave at opretholde en sikker og effektiv elforsyning på overordnet niveau indenfor et sammenhængende forsyningssystem.

Stk. 3. Den systemansvarlige virksomhed har til opgave at:

- 1) udføre de i stk. 2 nævnte opgaver ved anvendelse af transmissions- og distributionsanlæg over 100 kV, som virksomheden selv ejer, eller som er stillet til rådighed for virksomheden af andre, jf. § 5, stk. 3,
- 2) samarbejde med andre systemansvarlige virksomheder om driften af transmissionsforbindelser og
- 3) udføre de opgaver i øvrigt, som er pålagt

virksomheden ved lov eller bestemmelser, udstedt i medfør af loven.

Stk. 4. Endvidere skal den systemansvarlige virksomhed opfylde de forpligtelser, der følger af § 5, stk. 1, nr. 1 og 3-7.

Stk. 5. Den systemansvarlige virksomhed kan give pålæg til elproduktionsvirksomheder om at ændre deres produktionsomfang, når virksomheden finder det nødvendigt for at opretholde kvaliteten i det sammenhængende forsyningssystem.

Stk. 6. Den systemansvarlige virksomhed skal løse de ved denne lov pålagte opgaver uafhængigt af kommercielle interesser og skal iagttagende fortrolighed og kommercielle oplysninger. Miljø- og energiministeren kan fastsætte nærmere regler om, at de pålagte opgaver ledelses- og regnskabsmæssigt skal adskilles fra de øvrige aktiviteter, som virksomheden udøver.

Stk. 7. Miljø- og energiministeren kan fastsætte nærmere regler om omfanget og udførelsen af den systemansvarlige virksomheds opgaver. Miljø- og energiministeren kan endvidere bestemme, at de systemansvarlige virksomheder skal etablere et samarbejde om varetagelsen af deres opgaver, hvis de sammenhængende forsyningssystemer forbindes.

3. § 5, stk. 1, nr. 7, affattes således:

»7) at bevillingshaveren betaler de med tilsynet forbundne udgifter efter miljø- og energiministerens nærmere bestemmelse.«

4. I § 5 indsættes som stk. 3 og 4:

»Stk. 3. Miljø- og energiministeren kan træffe bestemmelse om, at bevillingshavere efter § 3, stk. 1, imod betaling skal stille driften af transmissions- og distributionsanlæg over 100 kV til rådighed for den systemansvarlige virksomhed til varetagelse af de opgaver, som denne er pålagt.

Stk. 4. Miljø- og energiministeren kan træffe bestemmelse om, at bevillingshavernes forsyningspligt fra elproduktionsanlæg med kapacitet over 25 megawatt nedsættes fra et nærmere fastsat tidspunkt.«.

5. Efter § 5 indsættes:

»§ 5 a. Eldistributionsvirksomhederne skal tilvejebringe en tilstrækkelig og sikker forsyning til at dække behovet i deres forsyningsområder.

Stk. 2. Ved eldistributionsvirksomheder forstås i denne lov virksomheder, der har til formål gennem egne net at forsyne forbrugerne i et nærmere afgrænset forsyningsområde.

Stk. 3. Eldistributionsvirksomhederne underretter miljø- og energiministeren om omfanget af deres forsyningsområder indenfor en af ministeren fastsat frist.

Stk. 4. Miljø- og energiministeren kan fastsætte nærmere regler om omfanget og udførelsen af forpligtelserne efter stk. 1 og 3, herunder bestemmelser om, at forpligtelsen efter stk. 1 nedsættes, i det omfang forbrugere i forsyningsområdet indgår aftale om direkte køb af elektricitet efter § 9 d.«.

6. I § 9 a indsættes efter stk. 1 som nyt stk.:

»Stk. 2. Den i stk. 1 nævnte aftageforpligtelse nedsættes, i det omfang der leveres elektricitet ifølge en aftale efter § 9 d til det forbrugssted, som er knyttet til pågældende anlæg.«.

Stk. 2-5 bliver herefter stk. 3-6.

7. Efter § 9 c indsættes:

»§ 9 d. Eldistributionsvirksomheder med en årlig afsætning på mindst 100 gigawatt-timer (GWh) kan indgå aftaler med de i stk. 3 nævnte virksomheder og med udenlandske leverandører om direkte køb af elektricitet.

Stk. 2. Forbrugere med et årligt elforbrug pr. forbrugssted på mindst 100 GWh kan indgå tilsvarende aftaler som nævnt i stk. 1.

Stk. 3. Elproduktionsvirksomheder med en årlig produktion på mindst 100 GWh kan indgå aftaler om direkte salg af elektricitet indbyr-

des og med de i stk. 1 og 2 nævnte købere samt aftaler om direkte køb eller salg af elektricitet med udenlandske parter.

Stk. 4. Elforsyningsvirksomhederne skal forhandle med de i stk. 1-3 nævnte parter om adgang til elforsyningsnettet med henblik på at gennemføre aftaler om direkte levering af elektricitet. Elforsyningsvirksomhederne må ikke under forhandlingerne udnytte deres stilling på en måde, der medfører eller vil kunne medføre skadelige virkninger på konkurrencen.

Stk. 5. Den systemansvarlige virksomhed skal i forbindelse med forhandlinger om netadgang sikre, at de i § 9 e nævnte forpligtelser kan opretholdes. Virksomheden kan afvise indgåelsen af en aftale om netadgang, hvis det må anses for nødvendigt for opfyldelsen af disse forpligtelser. Ved afvisning af at indgå aftale om netadgang skal den systemansvarlige virksomhed give en skriftlig begrundelse.

Stk. 6. De i stk. 1-3 nævnte parter skal rette deres anmodning om netadgang til den elforsyningsvirksomhed, til hvis forsyningsnet de er tilsluttet. Denne virksomhed tilrettelægger forhandlingerne om netadgang med den systemansvarlige virksomhed og andre berørte elforsyningsvirksomheder med henblik på, at der kan indgås en samlet aftale, omfattende alle berørte parter, om priser og betingelser og andre forhold af betydning for netadgangen.

Stk. 7. Miljø- og energiministeren kan efter forelæggelse for Folketingets Energitpolitiske Udvalg fastsætte lavere grænseværdier end de i stk. 1-3 nævnte. Miljø- og energiministeren kan endvidere fastsætte nærmere regler om omfanget af bestemmelserne i stk. 1-6 og om frister for forhandlingernes gennemførelse og iværksættelse af netadgangen.

§ 9 e. Elforsyningsvirksomhederne er ansvarlige for, at det samlede elforsyningssystem til sikring af det indenlandske forbrug til enhver tid opfylder nedennævnte forpligtelser:

- 1) Opretholdelse af forsyningsikkerheden, herunder at
 - a) opretholde den tekniske kvalitet og balance i elforsyningen,
 - b) sikre den fornødne eloverføringskapacitet og
 - c) opretholde tilstrækkelig reserve- og mindstekapacitet samt fornødne brændselslagre.
- 2) Beskyttelse af forbrugerne, herunder at

- a) sikre forsyningsret og tilslutningsret på ligelige vilkår og
 - b) give mulighed for genindtræden i den tidligere levering af elektricitet indenfor rimelige frister og på rimelige vilkår.
- 3) Sikring af en miljøvenlig elproduktion, herunder at
- a) aftage elektricitet fra decentral kraftvarmeproduktion og fra elproduktionsanlæg, der anvender fornyelige brændsler eller vedvarende energi, til en betaling, der følger af lovens bestemmelser,
 - b) anlægge miljøvenlige elproduktionsanlæg, som nævnt i a), og aftage elektriciteten herfra samt udføre sådanne forsknings- og udviklingsprojekter, der er nødvendige med henblik på denne udbygning og
 - c) aftage elektricitet fra andre kraftvarmeværker bestemt til at levere fjernvarme, i det omfang elektriciteten ikke kan afsættes til priser, der dækker de nødvendige omkostninger ved pågældende elproduktion.

Stk. 2. Miljø- og energiministeren kan fastsætte nærmere regler eller træffe afgørelse om indholdet og omfanget af de i stk. 1 nævnte opgaver.

Stk. 3. Den systemansvarlige virksomhed skal efter miljø- og energiministerens bestemmelse varetage nærmere angivne opgaver til opfyldelse af de i stk. 1 nævnte forpligtelser. Miljø- og energiministeren kan tillige bestemme, at andre elforsyningsvirksomheder i fornuddent omfang skal bistå den systemansvarlige virksomhed ved udførelsen af disse opgaver.

§ 9 f. Elforbrugere her i landet skal aftage en forholdsvis andel af elektricitet fra anlæg, som omhandlet i § 9 e, stk. 1, nr. 3, til en betaling, der følger af lovens bestemmelser, i det omfang elforsyningsvirksomhederne ved lov eller ved regler eller afgørelser i medfør af loven er forpligtet til at aftage elektricitet fra nævnte anlæg.

Stk. 2. Tilsvarende skal elforbrugere her i landet afholde en forholdsvis andel af de nødvendige omkostninger, som elforsyningsvirksomhederne ved lov eller ved regler eller afgørelser i medfør af loven er pålagt til sikring af forsynings sikkerhed og forbrugerbeskyttelse, som nævnt i § 9 e, stk. 1, nr. 1 og 2.

Stk. 3. Den systemansvarlige virksomhed opgør de i stk. 1 og 2 nævnte forpligtelser og deres forholdsvis fordelingen på de indenlandske elforbrugere. Fordelingen skal ske på lige-ligt grundlag.

Stk. 4. Den elforsyningsvirksomhed, gennem hvis forsyningsnet forbrugeren modtager elektricitet, opkræver de nævnte beløb og indbetaler dem til den systemansvarlige virksomhed, som af provenuet refunderer de ovennævnte udgifter. Beløbet skal specificeres i regningen til aftageren for levering af elektricitet.

Stk. 5. De opkrævede midler holdes adskilt fra virksomhedens formue og kan ikke gøres til genstand for retsforfølgning fra virksomhedens kreditorer.

Stk. 6. Aftageren af elektricitet efter § 9 d kan ved aftale med elforsyningsvirksomhederne frigøre sig for aftageforpligtelsen efter stk. 1 imod en betaling, der ikke er urimelig overfor de øvrige forbrugere.

Stk. 7. Miljø- og energiministeren kan fastsætte nærmere regler om omfanget af de omkostninger, der er forbundet med de i § 9 e nævnte forpligtelser, og om deres beregning, fordeling, opkrævning og anvendelse, jf. stk. 1-6.«.

8. Efter § 10 indsættes:

»§ 10 a. Bestemmelserne i § 10, stk. 1-6, gælder for følgende forhold:

- 1) de i § 9 d omhandlede aftaler om netadgang,
- 2) priser og betingelser for de i § 9 e omhandlede ydelser,
- 3) den i § 9 f, stk. 3, nævnte opgørelse og
- 4) den systemansvarliges varetagelse af forpligtelser vedrørende kommerciel uafhængighed efter § 3 a, stk. 6, og regler, udstedt i medfør af denne bestemmelse.

Stk. 2. Hvis et urimeligt forhold i forbindelse med forhandlinger om aftaler om netadgang efter § 9 d ikke kan bringes til ophør ved pålæg efter § 10, stk. 4, kan udvalget udstede pålæg til elforsyningsvirksomheden om at indgå en aftale på sædvanligt gældende vilkår for tilsvarende aftaler.

Stk. 3. De i § 9 d, stk. 1-3, nævnte parter og den systemansvarlige virksomhed afholder de udgifter, der er forbundet med tilsynet med overholdelsen af ovenstående bestemmelser efter regler, fastsat af miljø- og energiminister-

ren. Midlerne opkræves af den systemansvarlige virksomhed, jf. § 9 f, stk. 5.«.

9. § 13 affattes således:

»§ 13. Miljø- og energiministeren kan, når energipolitiske hensyn taler herfor, herunder hensynet til opretholdelsen af forsyningsikkerheden eller til beskyttelsen af miljøet, med rimeligt varsel pålægge elforsyningsvirksomheder:

- 1) at indrette deres produktionsanlæg således, at angivne former for energi kan anvendes i produktionen,
- 2) i et nærmere fastsat omfang at anvende bestemte former for energi i produktionen,
- 3) at indrette transmissionsanlæg mellem Fyn og Sjælland,
- 4) at indrette deres produktionsanlæg med sigte på opnåelse af størst mulig nyttevirkning af den anvendte energi i produktionen, herunder ved kombineret el- og varmeproduktion, eller
- 5) at opretholde lagre af brændsel i et nærmere fastsat omfang.

Stk. 2. Endvidere kan miljø- og energiministeren af hensyn til opretholdelsen af en rimelig grad af forsyningsikkerhed og beredskab pålægge elforsyningsvirksomheder at opretholde en nærmere fastsat fornøden mindstekapacitet.

Stk. 3. Miljø- og energiministeren kan træffe bestemmelse eller fastsætte regler til gennemførelse af foranstaltninger efter stk. 1 og 2. De i stk. 1, nr. 1-3, og stk. 2 nævnte foranstaltninger

kan pålægges den enkelte virksomhed. Den i stk. 1, nr. 4, nævnte foranstaltning kan pålægges såvel den enkelte virksomhed som ved almindelige forskrifter. Den i stk. 1, nr. 5, nævnte foranstaltning kan kun pålægges gennem almindelige forskrifter.«.

10. I § 15, stk. 1, nr. 1, indsættes efter »§ 3«: »§ 3 a«.

11. I § 15 a indsættes efter »§ 10, stk. 4 og 5,«: »jf. § 10 a,«.

12. Efter § 16 indsættes:

»§ 16 a. Miljø- og energiministeren eller den, som ministeren bemyndiger hertil, og den systemansvarlige virksomhed kan hos forsyningsvirksomheder, forbrugere og andre berørte parter indhente alle sådanne oplysninger, som er nødvendige til varetagelsen af de i loven nævnte opgaver.«

§ 2

Miljø- og energiministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden.

Stk. 2. En bevillingshaver, som ved denne lovs ikrafttræden udøver de i § 3 a, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 2, nævnte opgaver, anses indtil udløbet af de nugældende bevillinger i 1998 for at være systemansvarlig virksomhed og udfører de opgaver, som ifølge denne lov eller regler, udstedt i medfør af denne lov, pålægges virksomheden.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Formålet med lovforslaget er at sikre en regulering af øget konkurrence i den danske elforsyning, således at denne konkurrence foregår i overensstemmelse med de energipolitiske forpligtelser, som er pålagt elforsyningsvirksomhederne.

1. *Øget konkurrence på elmarkederne.* Baggrunden for lovændringen er, at elmarkederne i Norden og inden for EU i stigende grad åbnes op for øget konkurrence. I Norge og Sverige er der indført en direkte regulering af adgangen til elmarkedet, og i EU drøfter man Kommissionens direktivforslag til gennemførelse af det »indre elmarked«, som skal fastlægge fælles, harmoniserede regler for adgangen til elmarkedet.

Det er imidlertid på nuværende tidspunkt usikkert, om der kan opnås tilstrækkelig tilslutning til vedtagelsen af fælles EU-regler på området. Under alle omstændigheder gælder EU-traktatens almindelige bestemmelser for grænseoverskridende handel og for det indre marked, herunder konkurrencebestemmelser. Hvis det ikke lykkes at opnå enighed om fælles EU-regler, vil den manglende klarhed på området kunne føre til, at flere tvister med hensyn til adgangen til elmarkedet skal afklares ved domstolene.

I Danmark er udgangspunktet, at der ikke er nogen regulering af adgangen til elmarkedet. Spørgsmålet har hidtil helt været overladt til elsektoren selv at tage stilling til. Dog er elsekskaberne ud fra energipolitiske hensyn blevet pålagt at købe elektricitet fra uafhængige producenter, som producerer på grundlag af vedvarende energiformer, eller som driver decentrale kraftvarmeværker, der udnytter biomasse eller naturgas. Handlen med udlandet er primært foregået via ELSAM og ELKRAFT med udgangspunkt i den vertikale integration, som karakteriserer den danske elforsyning.

De danske elforsyningsvirksomheder har selv etableret denne struktur uden nogen lovregulering. Strukturen er ejermæssigt baseret på de forbruger- eller kommunalt ejede virksomheder, som distribue-

rer elektricitet, og som har etableret en række fælles produktionsanlæg. Disse produktionsvirksomheder har dannet samarbejdsorganerne ELSAM (Jylland og Fyn) og ELKRAFT (Sjælland), som tager sig af den overordnede transmission og im- og eksport af elektricitet.

Europa- Kommissionen har fremsat forslag til et EF-direktiv om det indre marked for elektricitet, som er blevet forhandlet i Ministerrådet, men som ikke er blevet vedtaget endnu. Den danske regering har under forhandlingerne arbejdet for en gradvis åbning af elmarkedet og for muligheden af at begrænse markedsadgangen, hvis det er nødvendigt for at sikre miljøhensyn og andre offentlige hensyn.

EF-direktivforslaget bygger ligesom lovforslaget på, at spørgsmålet om netadgang forhandles mellem de berørte parter. Dette er i overensstemmelse med den hidtidige struktur og samarbejdsform i den danske elsektor. Dette er også i overensstemmelse med den aftale, som er indgået i juni 1995 mellem de nordiske energiministre, hvor der var enighed om, at de danske elforsyningsvirksomheder kan handle på lige vilkår på det svenske og norske elmarked, og at man i Danmark må forhandle med de berørte netejere om netadgang. Derved vil det være muligt også under den foreslåede ordning at opretholde samarbejdet med de svenske og norske systemer, uanset at disse markeder er organiseret på anden vis med en direkte offentlig regulering af netadgangen og transmissionsvirksomhederne.

I og med at spørgsmålet om konkurrence ikke er reguleret i elforsyningsloven, finder konkurrencelovens bestemmelser imod konkurrencebegrænsninger anvendelse på elområdet. Denne lov gælder for alle erhvervsgrøene, med mindre konkurrenceforholdene på pågældende område er reguleret ved anden lovgivning. I overensstemmelse hermed har Konkurrencerådet i en afgørelse af 28.2.1996 fundet, at afvisning af at give tredjepartsadgang til transmissionsnettet er en konkurrencebegrænsning, som skal bringes til ophør ved forhandling eller påbud.

Der kan således imødeses en forhandling om netadgang til det danske elmarked indenfor kort tid, uanset om EF- direktivforslaget vedtages.

Det er vigtigt at sikre, at en åbning for netadgang og dermed øget konkurrence sker ved en samlet, afbalanceret løsning, hvor der tages hensyn til elsektorens tilpasning til konkurrencen og til, at de offentlige forpligtelser fortsat kan sikres. En markedsåbning gennem enkeltstager efter konkurrencelovgivningen, som efter sagens natur alene vil være bestemt af konkurrenceretlige hensyn, vil således være u hensigtsmæssig.

Ved dette lovforslag indføres en begrænset åbning af markedet, samtidig med at der opstilles robuste rammer for, hvorledes de offentlige forpligtelser i elforsyningen fremover kan fastholdes. Disse elementer er i overensstemmelse med direktivforslaget, og de tilgodeser en fortsat varetagelse af det nordiske elsamarbejde.

Konsekvensen af, at forslaget gennemføres, vil være, at konkurrencen i elforsyningen dermed er reguleret på en sådan måde, at konkurrenceforholdene i elforsyningen ikke omfattes af konkurrencelovens bestemmelser om indgreb (§§ 11-14).

Forslagets indhold ligger indenfor rammerne af det fremsatte direktivforslag og udmønter således en række principper, som der har været enighed om i forhandlingerne om EF-direktivforslaget. Lovforslaget indeholder hovedtrækkene i direktivforslagets bestemmelser om netadgang og offentlige forpligtelser. Derimod er direktivforslagets andre bestemmelser, særligt om etableringen af produktionsanlæg, ikke gennemført ved nærværende lovforslag.

Hvis dette direktivforslag vedtages i den nu kendte form, vil lovforslaget indeholde hjemmel til at gennemføre principperne herhjemme. Hvis direktivet får et andet indhold, vil der være behov for tilpasning af de her foreslåede regler.

Det væsentligste udestående spørgsmål i forhandlingerne drejer sig om definitionen af de kategorier, som skal have ret til at forhandle om netadgang. Vedtagelsen af en fælles holdning i Ministerrådet er således hidtil primært strandt på, at enkelte lande modsætter sig krav fra Kommissionen og de andre medlemslande om, at også distributionsvirksomhederne skal have netadgang.

Bestemmelserne i lovforslaget er udformet således, at de også tager højde for situationen ved en eventuel senere udvidelse af grænserne for markedsadgangen som følge af et EF-direktiv.

2. *Lovforslagets indhold.* Hovedelementerne i forslaget er: a) en delvis *åbning af elmarkedet* og b) bestemmelser om de *offentlige forpligtelser*, som påhviler elforsyningen, og endelig c) regler om den *systemansvarlige virksomhed*, som skal varetage de offentlige forpligtelser.

Indledningsvis bemærkes, at indholdet i forslaget så vidt muligt bygger på den bestående struktur og opgavefordeling i elforsyningen. Elforsyningsvirksomhederne varetager allerede i dag en række offentlige hensyn og forpligtelser. Det foreslås, at disse opgaver og den fordeling af opgaverne, som elforsyningsvirksomhederne i dag har aftalt indbyrdes, fremover bliver fastlagt i lovgivningen. Derved sikres, at disse opgaver fortsat løses, og der skabes gennemsigtighed om, hvem der har ansvaret for at gennemføre forpligtelserne.

a) *Åbningen af elmarkedet:* Der foreslås indført bestemmelser, der åbner for delvis konkurrence i handelen med elektricitet.

Det foreslås, at elforbrugere med et årligt forbrug pr. forbrugssted over 100 GWh og eldistributionsvirksomheder med en årlig afsætning over 100 GWh får adgang til at indgå aftaler om direkte levering af elektricitet, d.v.s. levering fra andre end den hidtidige lokale leverandør.

Disse kategorier får mulighed for at indgå aftaler om direkte levering med udenlandske elforsyninger eller med danske elproduktionsvirksomheder, der årligt leverer over 100 GWh (ca. svarende til produktionsanlæg med 25 MW effekt).

Endvidere indebærer forslaget, at danske elproduktionsvirksomheder, der årligt leverer over 100 GWh, kan indgå aftale om direkte køb eller salg indbyrdes eller med udenlandske elforsyninger samt aftaler med de ovennævnte kategorier af elforbrugere og distributionselskaber.

Afhængigt af udviklingen i EU-retten kan grænseværdierne nedsættes i medfør af en bemyndigelse til miljø- og energiministeren.

Forslaget indeholder bestemmelser, der hindrer, at en storforbruger, som har egen elproduktion, både kan indgå aftale om direkte elimport og samtidig videre sælge sin egenproduktion til elforsyningen til de afregningspriser, der er fastsat ved den seneste ændring af elforsyningsloven (lov nr. 1088 af 20. december 1995).

For at sikre gennemførelsen af aftalerne om direkte køb skal de elforsyningsvirksomheder, som ejer de mellemliggende net, efter forhandling stille disse net til rådighed for den direkte ellevering (tredjepartsadgang).

Parterne er ikke forpligtet til at nå til en aftale om tredjepartsadgang, hvis deres udspil i forhandlingerne ikke kan forenes. Men netejerne må ikke ved forhandlingerne om netadgang udnytte deres stilling på en måde, der medfører eller vil kunne medføre skadelige virkninger på konkurrencen.

Der er p.t. 7 industrivirksomheder, der er over grænsen på 100 GWh, svarende til ca. 5 % af det danske elmarked. Ved en grænse på 100 GWh vil ca. 50 af 90 distributionsvirksomheder få netadgang, svarende til 9/10 af elsalget. Disse virksomheder er i dag interessenter i de bestående produktionsvirksomheder.

Endvidere skal bestemmelserne om netadgang respektere allerede indgåede aftaler mellem elforsyningsvirksomhederne og udenlandske elselskaber om benyttelse af udlandsforbindelserne.

Samtidig foreslås en række bestemmelser, som omtalt i afsn. b, der skal sikre, at de fællesopgaver, som elforsyningen er pålagt at udføre, fortsat varetages, og at de også fremover bæres af elforbrugerne.

De gældende elprisbestemmelser gælder fortsat, når danske elforsyningsvirksomheder fastsætter priser i forbindelse med direkte køb af elektricitet.

Betalingen for netadgang skal således være i overensstemmelse med lovens prisbestemmelser, således at de nødvendige udgifter, der er forbundet med formidlingen af elektricitet, bliver indregnet i betalingen for at benytte elforsyningsnettet.

Som udgangspunkt vil prisen for netadgang bero på parternes aftale, og der er intet til hinder for, at netejeren opnår et overskud, jf. bestemmelserne i lovens § 9, stk. 2, så længe dette er af en rimelig størrelse. Prisen for netadgangen skal på den anden side give dækning for netejeren omkostninger ved at give adgang til nettet, således at disse omkostninger ikke overvælttes på andre forbrugere.

b) Varetagelse af elforsynings fællesopgaver: Den danske elforsyning er idag indrettet til at varetage en række offentlige hensyn: Opretholdelse af forsyningssikkerheden, beskyttelse af forbrugerne og gennemførelse af en miljøvenlig elproduktion.

Denne udvikling er, især på miljøområdet, resultatet af en række lovbestemmelser i el- og varmeforsyningslovene og lov om udnyttelse af vedvarende energikilder m.v. Derved er der blevet etableret omfattende kraftvarmeforsyningsnet og anlæg, der anvender vedvarende energikilder og fornyelige brændsler m.v.

Den danske elforsyning er idag indrettet på at drive dette system og prioritere de forskellige former for miljøvenlig elektricitet, herunder eksempelvis aftage elektricitet, der fremstilles i bunden produktion med fjernvarme. Elforsyningsvirksomhederne og andre ejere af elproduktionsanlæg har investeret i miljøvenlige elanlæg i tillid til, at disse investeringer er sikret økonomisk.

Elforsyningsens udgifter ved disse foranstaltninger indgår idag i den samlede pris for elektricitet, som

elforbrugerne betaler. Betalingen herfor er ikke udskilt som et særligt priselement.

Udførelsen af disse offentlige opgaver og fordelingen af udgifterne på forbrugerne har således ikke indtil nu været formaliseret i fuldt omfang.

Indførelsen af netadgang, hvorved der etableres nye, direkte kunderelationer udenom det hidtidige pris- og leveringssystem i elforsyningen, gør det imidlertid påkrævet at fastholde, at alle elforbrugere her i landet fortsat skal bære deres forholdsvis del af de offentligt bestemte ydelser, som elforsyningen skal levere.

I lovforslaget præciseres de offentlige opgaver, og det foreslås, at disse opgaver kan pålægges alle indenlandske forbrugere forholdsvis, i det omfang disse ydelser er pålagt elforsyningsvirksomhederne ved lov eller i regler eller pålæg, der er udstedt med hjemmel i loven. Derved bliver de fælles opgaver gjort gennemsigtige, og det bliver sikret, at udgifterne ved disse opgaver fortsat bæres af alle indenlandske elforbrugere.

Sikringen af disse opgaver henlægges i vidt omfang til den systemansvarlige virksomhed, da de enkelte forsyningsvirksomheder ikke isoleret set kan løfte opgaverne, og da det er vigtigt at sikre en regional udjævning mellem elforsyninger med flere og færre offentlige forpligtelser. Dette er en videreførelse af det samarbejde, der er etableret i ELSAM og ELKRAFT, idet en række af de udgifter, der her er tale om, hidtil er blevet samlet i puljer i de to organisationer.

Disse opgaver omfatter hovedkategorierne: forsyningssikkerhed, forbrugerbeskyttelse og miljøhensynet. I øvrigt henvises til bemærkningerne til den foreslåede § 9 e (forslagets § 1, nr. 7).

Forsyningssikkerheden indeholder både en sikkerhed for den enkelte forbruger for at få dækket sit elektricitetsbehov og en sikring af selvforsyningsgraden, d.v.s. at der i den samlede danske elforsyning er tilstrækkelig kapacitet til en rimelig indenlandsk selvforsyning, så at forsyningssikkerheden ikke ned sættes alvorligt ved tekniske uheld.

Forpligtelserne omkring forsyningssikkerheden præciseres på forskellig vis i forslaget.

Det sikres som en offentlig forpligtelse, at elforsyningsvirksomhederne skal stille reservekapacitet til rådighed for forbrugerne, herunder også, når en storforbruger eller en distributionsvirksomhed indgår aftale om direkte levering af elektricitet, således at forbrugerne dækker de nødvendige udgifter herved.

Desuden foreslås der indført en adgang for miljø- og energiministeren til at pålægge elforsyningsvirksomhederne at opretholde en rimelig mindstekapacitet, jf. bemærkningerne til forslaget § 1, nr. 9. For-

målet er at sikre opretholdelsen af en tilstrækkelig indenlandsk produktionskapacitet, hvis konkurrencen fra importeret elektricitet på sigt udvikler sig, således at den fører til en markant reduktion af dansk elproduktionskapacitet.

Om anlæg af et Storebæltskabel henvises til bemærkningerne til forslaget § 1, nr. 9.

Hensynet til forbrugerbeskyttelsen er også præciseret i lovforslaget, bl.a. således at elforsyningsvirksomhederne under nærmere betingelser skal give mulighed for, at kunden i en aftale om direkte køb af elektricitet kan vælge at genindtræde i den hidtidige ellevering.

Miljøhensynet tilgodeses gennem bl.a. udbygning med kraftvarme og vindkraft og pålæg om f.ex. anvendelse af biomasse på store kraftværker. Der er allerede lovbestemmelser om en række elementer, eksempelvis afgregningsbestemmelserne for vindkraft og decentral kraftvarme, aftagepligt for elektricitet fra decentral kraftvarme, pålæg om at anvende biomasse eller at udbygge med vindkraft.

Elforsyningsvirksomhederne har også på visse punkter påtaget sig miljømæssige forpligtelser uden pålæg efter elforsyningsloven, eksempelvis forskellige forsknings- og udviklingsprojekter om miljøvenlig elproduktion.

Ved lovforslaget sker der en yderligere præcisering af de miljømæssige forpligtelser. Det er således et vigtigt energipolitisk mål at sikre udbredelsen af kraftvarme. Elektricitet fra kraftvarmesystemerne vurderes som hovedregel at være fuldt konkurrence-dygtig med anden elektricitet. Det kan dog ikke udelukkes, at kraftvarmevirksomheden i visse situationer må producere elektricitet, som kun kan sælges med tab.

Det er derfor væsentligt at sikre, at forsyningen med fjernvarme i kraftvarmesystemer kan opretholdes, også hvis en sådan situation skulle opstå som følge af øget konkurrence i elsektoren, jf. bemærkningerne til den foreslåede § 9 e (forslagets § 1, nr. 7).

I en situation med tab på elproduktionen kan tabet ikke lægges på fjernvarmesiden, idet omkostningerne ved samproduktion efter lovens § 9, stk. 4, skal fordeles efter rimelige, driftsøkonomiske principper.

Et vigtigt element i reguleringen af de offentlige forpligtelser er at sikre, at alle indenlandske elforbrugere på ligeligt grundlag bærer en forholdsvis del af udgifterne ved disse forpligtelser, som kommer alle forbrugerne til gode.

Det fremgår af forslaget (§ 9 f), at alle indenlandske forbrugere skal aftage en forholdsmæssig del af den elektricitet, som elforsyningsvirksomhederne har pligt til at aftage ifølge loven eller ifølge bestemmelser eller afgørelser i medfør af loven. Betalingen

herfor skal være i overensstemmelse med den betaling, som elforsyningsvirksomhederne skal yde ifølge loven.

Ifølge forslaget skal alle indenlandske forbrugere tillige bære en forholdsvis andel af de udgifter vedrørende forsyningssikkerhed og forbrugerbeskyttelse, som elforsyningsvirksomhederne er pålagt ved lov eller ved regler eller afgørelser i medfør af loven.

Forslaget indeholder endvidere bestemmelser, der skal sikre opkrævningen af de offentligt bestemte udgifter i praksis. Den systemansvarlige virksomhed skal fordele de pålagte udgifter på alt indenlandsk elforbrug på ligelige vilkår. Den elforsyningsvirksomhed, gennem hvis net elektriciteten leveres til forbrugeren, opkræver betalingen og indbetaler midlerne til den systemansvarlige virksomhed, som herefter refunderer de afholdte udgifter.

Miljø- og energiministeren kan udstikke rammer for beløbets beregning. Elprisudvalget kan ændre elforsyningsvirksomhedernes beregning af beløbet, hvis beregningen findes at være i strid med reglerne.

c. Ordningens administration. ELSAM og ELKRAFT råder over det overordnede transmissionsnet, dels net, som disse virksomheder selv ejer, dels net, som andre elforsyningsvirksomheder ejer, men har stillet til rådighed for de to virksomheder. De to virksomheder har ved indbyrdes aftaler i elsektoren en række fællesopgaver i hver deres sammenhængende forsyningssystem (hhv. Jylland/ Fyn og Sjælland).

Nogle af disse opgaver, som har karakter af offentlige forpligtelser, foreslås fremover reguleret ved bevilling som systemansvarlig virksomhed (forslagets § 3 a). Det drejer sig om ansvaret for at opretholde en effektiv og sikker forsyning i forsyningssystemet, varetagelsen af offentlige interesser i forbindelse med netadgangen samt en række opgaver ved udførelsen af de offentlige forpligtelser i øvrigt.

Det følger af forslaget, at ELSAM og ELKRAFT indtil videre anses for systemansvarlige virksomheder, indtil deres nugældende bevillinger efter § 3, stk. 1, udløber i 1998. Der vil inden da blive taget stilling til, hvorledes de forpligtelser, der påhviler elforsyningen, fremover skal reguleres, jf. pkt. 3 nf.

ELSAM og ELKRAFT varetager idag ved aftale en række andre opgaver af kommerciel art for de produktionsvirksomheder, som er deres interessenter. Det drejer sig om driftsoptimeringen mellem interessenternes produktionsanlæg, import af kul, administration af henlæggelser til nyanlæg m.v.

ELSAM og ELKRAFT skal fremover kunne varetage både de offentlige og de aftalemæssige forplig-

telser, men reguleringen i nærværende lovforslag vil alene angå de offentlige forpligtelser.

Efter de nugældende bevillinger efter lovens § 3 har de store elproduktionsvirksomheder med anlæg over 25 MW pligt til at levere elektricitet til deres respektive forsyningsområder. Der kan være behov for at nedsætte denne forsyningsforpligtelse fra elproduktionsanlæg som led i, at storforbrugere eller distributionsvirksomheder får adgang til at købe elektricitet direkte andetsteds fra.

Distributionsvirksomhederne har ikke bevilling til elforsyning i dag. Der foreslås ikke indført et formelt bevillingssystem for distribution, men der foreslås indført en forsyningsforpligtelse som et modstykke til, at distributionsvirksomhederne får adgang til at købe elektricitet direkte.

Om distributionsvirksomhedernes fremtidige forhold henvises til afsn. 3.

Endelig indeholder forslaget bestemmelser, der skal sikre *offentlig kontrol med overholdelsen* af reglerne. Bestemmelsernes administration foreslås henlagt til Elprisudvalget, som vil fastlægge den administrative praksis for anvendelsen af bestemmelserne.

Lovforslaget indeholder bemyndigelser til miljø- og energiministeren til at fastsætte nærmere regler på forskellige områder, men det er hensigten, at fastsættelsen af praksis i videst mulige omfang vil blive overladt til Elprisudvalget.

Danske Elværkers Forening og andre berørte parter vil blive inddraget i forberedelsen af nærmere regler på området.

3. Den fremtidige regulering. Lovforslaget tager højde for de forhold, som umiddelbart berøres af indførelsen af konkurrence i elforsyningen. Der er imidlertid en række andre forhold omkring elsektoren, som må ventes at skulle finde en afklaring indenfor kortere tid.

Regeringen vil iværksætte et arbejde med en reform af rammerne for den danske el- og varmesektor med henblik på eventuelt at fremsætte lovforslag herom i Folketingssamlingen 1997/98. Dette arbejde skal bl.a. vurdere, hvordan lovgivningen som helhed tager højde for den stigende binding mellem el- og varmeproduktion. I dette arbejde skal det bl.a. vurderes, om lovgivning eller andre initiativer er ønskelige i forlængelse af nærværende lovforslag.

Opretholdelsen og omfanget af hvile i sig selv princippet vil kunne vurderes i lyset af konkurrence-situationen.

Endvidere vil strukturforholdene i elforsyningen og spillereglerne for sektoren kunne vurderes. Folketinget har i en dagsorden den 29. februar 1996 opfordret regeringen til i forhandlinger med elselska-

berne at sikre forbrugerejet i Danmarks elforsyning og fremme brugerdemokratiet indadtil i selskaberne.

Konsekvenserne for distributionsvirksomheder-nes ejerskab af produktionsvirksomhederne vil blive behandlet i forbindelse med de videre overvejelser.

De nuværende bevillingsregler i elforsyningsloven fra 1976 er baseret på den hidtidige struktur og rollefordeling i elsektoren og er derfor tildels forældede, således at der er behov for en ændret regulering af de offentlige forpligtelser, der hviler på de forskellige dele af elsektoren. De væsentligste bevillinger udløber i løbet af 1998, og der kan således være behov for at gennemføre nye bevillingsregler inden dette tidspunkt.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Lovforslagets administration i Miljø- og Energi- ministeriet forventes at kunne afholdes indenfor de nuværende budget- og personalerammer.

Herudover skønnes, at de administrative opgaver i Elprisudvalgets Sekretariat under Konkurrencerådet vil kræve 5 årsværk, heraf 4 AC- medarbejdere og 1 kontomedarbejder. Efter lovforslaget skal de i § 9 d, stk. 1, nævnte parter og den systemansvarlige virksomhed betale de udgifter, der er forbundet med tilsynet med overholdelsen af bestemmelserne i lovforslaget, efter retningslinier, fastsat af miljø- og energiministeren. Elprisudvalgets Sekretariat skønner, at udgifterne ved tilsynet med overholdelsen af bestemmelserne vil udgøre ca. 3,15 mio. kr. årligt ved det ovenfor skønnede aktivitetsniveau.

Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget ventes ikke at have nogen større selvstændig miljøeffekt. Der kan ventes indgået aftaler om import af elektricitet, men der ventes ikke nogen væsentligt øget importmængde i forhold til i dag.

Erhvervsmæssige konsekvenser

Lovforslaget giver mulighed for, at danske erhvervsvirksomheder og el-distributionsvirksomheder med et årligt elforbrug over en given grænse kan få adgang til et mere konkurrencepræget internationalt elforsyningsmarked, som er under udvikling inden for det indre marked.

Det kan ikke udelukkes, at der i forbindelse med overgangen til de ændrede markedsforhold kan forekomme ændrede prisforhold kundegrupper imellem. Der er ved udformningen af reglerne imidlertid lagt vægt på, at der skabes en overgang til de nye markedsvilkår, som ikke belaster særlige kundegrupper.

Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indebærer en regulering af konkurrencen i den danske elsektor, der skal sikre en fortsat tilfredsstillende varetagelse af miljø- og energipolitiske hensyn i et mere konkurrencepræget elmarked. Kommissionen har fremsat et forslag til fællesskabslovgivning vedrørende det indre marked for elektricitet, som for tiden er genstand for politisk forhandling i Rådet. Lovforslaget tilsigter at afspejle hovedprincipperne i direktivforslagets bestemmelser om systemansvar, netadgang og offentlige forpligtelser, og lovforslaget har i den anledning været drøftet med Kommissionen, hvilket ikke har givet anledning til indsigelser.

Spørgsmålet om en eventuel formel notifikation af forslagens bestemmelser er endnu ikke endeligt afklaret.

Forslaget indebærer begrænsninger i netadgangen til visse kategorier af større aftagere. Begrænsningerne afspejler imidlertid begrænsninger i netadgangen i det nævnte direktivforslag.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Elforsyningslovens formålsbestemmelser foreslås ændret, således at formålet er at sikre effektivitet og forsyningssikkerhed i elforsyningen i overensstemmelse med samfundsøkonomiske og miljømæssige hensyn.

Formuleringen afspejler de prioriteringer og afvejninger, som skal foretages i forbindelse med reguleringen af konkurrencen og varetagelsen af de offentlige forpligtelser i elforsyningen.

Med effektivitet sigtes til, at elforsyningen fortsat skal tilrettelægges og gennemføres med henblik på at opnå en rationel og effektiv drift og en sikker og prisbillig forsyning af forbrugerne. Disse hensyn skal afbalanceres overfor de væsentlige samfundsmæssige hensyn til forsyningssikkerhed i elsystemet, samfundsøkonomi og beskyttelse af miljøet.

I de følgende bestemmelser i forslaget er der således fastslået en række offentlige forpligtelser m.h.t. forsyningssikkerhed og miljøbeskyttelse, som elforsyningsvirksomhederne skal iagttage. Afvejningen finder også anvendelse ved vurderingen af andre forhold, som omfattes af elforsyningsloven.

Til nr. 2

Der foreslås i § 3a, stk. 1 indført en særlig bevilling til den systemansvarlige transmissionsvirksomhed i et sammenhængende forsyningssystem.

Hermed menes efter stk. 2 en elforsyningsvirksomhed, som ejer transmissionsnet beregnet for spændinger over 100 kV, og som har til opgave at opretholde en sikker og effektiv elforsyning på overordnet niveau indenfor pågældende sammenhængende forsyningssystem.

Opretholdelsen af en sikker og effektiv elforsyning indebærer, at den systemansvarlige virksomhed skal opretholde balancen og spændingen i det sammenhængende system og foretage de fornødne dispositioner i den forbindelse.

Med et sammenhængende forsyningssystem sigtes til de to indbyrdes uafhængige netsystemer hhv. i Jylland - Fyn og på Sjælland og tilliggende øer.

ELSAM og ELKRAFT ejer det overordnede transmissionsnet på 400 kV, for ELSAMs vedkommende tillige dele af andre net over 100 kV. De to virksomheder udøver idag de aktiviteter, som omhandles i stk. 2. Det følger af bestemmelserne i forslagens § 2, at disse virksomheder anses for systemansvarlige virksomheder, indtil deres nuværende bevillinger efter lovens § 3, stk. 1, udløber i 1998, og at de indtil da udøver de beføjelser, der ved loven er tillagt en systemansvarlig virksomhed.

Med hensyn til stillingen i forbindelse med udløbet af de gældende bevillinger henvises til afsn. 3 i de almindelige bemærkninger.

Bestemmelserne i §§ 6-8 om overdragelse og fortabelse af bevilling m.v. finder også anvendelse for bevillinger til systemansvarlige virksomheder.

Efter stk. 3 skal den systemansvarlige virksomhed varetage en række opgaver i forbindelse med netadgang og sikringen af de offentlige fællesforpligtelser. Miljø- og energiministeren kan efter stk. 7 fastsætte nærmere regler om omfanget og udførelsen af disse forpligtelser.

Den systemansvarlige virksomhed skal opretholde en sikker og effektiv elforsyning i det sammenhængende forsyningssystem. Virksomheden skal til dette formål anvende de transmissions- og distributionsnet over 100 kV, som virksomheden selv ejer, eller som er stillet til rådighed af andre. Ved den foreslåede § 5, stk. 3 (forslagets § 1, nr. 4), kan den systemansvarlige virksomhed mod betaling få tillagt rådigheden over de transmissionsnet over 100 kV, som ejes af andre bevillingshavere.

Dette indebærer en forpligtelse til at vedligeholde det net, som den systemansvarlige virksomhed ejer, og til at søge godkendelse af nye net efter lovens § 5, stk. 1, nr. 5, i fornødent omfang. Virksomheden er desuden efter bestemmelserne i § 13 a forpligtet til at planlægge for netforbindelserne.

Endvidere skal den systemansvarlige virksomhed samarbejde med andre systemansvarlige virksomheder

der om driften af transmissionsforbindelser. Dette omfatter bl.a. forpligtelserne til at forhandle om transit fra f.ex. Norge til Tyskland efter bestemmelserne i Rådets direktiv 90/147/EØF af 29.10.1990 om transit af elektricitet gennem det overordnede net.

Den systemansvarlige virksomhed skal tillige udføre de opgaver, som er pålagt virksomheden ved lov eller bestemmelser, udstedt i medfør af loven. Hermed sigtes til bestemmelserne i stk. 5-6, som omtalt nedenfor, og i §§ 9 d-f, jf. forslaget § 1, nr. 7.

Endelig skal virksomheden efter *stk. 4* opfylde de forpligtelser, der er en del af de nugældende bevillinger, jf. lovens § 5, stk. 1 (godkendelse af vedtægter, planlægning, anlægsgodkendelse, betaling af tilsynsudgifter m.v.). Dog gælder forsyningspligten ifølge § 5, stk. 1, nr. 2, ikke for den systemansvarlige virksomhed, idet forsyningspligten for denne virksomhed allerede er fastslået i forslaget § 3 a, stk. 3, nr. 1.

Tilsynet med overholdelsen af ovenstående betingelser udøves af miljø- og energiministeren ligesom tilsynet med overholdelsen af vilkårene i de hidtidige bevillinger efter § 3, stk. 1.

Efter forslaget *stk. 5* kan den systemansvarlige virksomhed med henblik på at opretholde kvaliteten i det sammenhængende forsyningsystem give pålæg til elproduktionsanlæg om at ændre deres produktionsomfang. Hermed sigtes til foranstaltninger til at opretholde forsyningsikkerheden, jf. stk. 3, nr. 1.

Den systemansvarlige virksomhed skal efter forslaget *stk. 6* løse de opgaver, som virksomheden er pålagt ved denne lov, uafhængigt af kommercielle interesser, og iagttagelse af fortrolighed om kommercielle oplysninger.

Miljø- og energiministeren kan fastsætte nærmere regler om, at de pålagte opgaver ledelses- og regnskabsmæssigt skal udskilles fra de øvrige aktiviteter, som virksomheden udøver.

Heraf følger, at forhandling om netadgang i fornødent omfang skal kunne udskilles i særlige enheder, som skal iagttage fortrolighed omkring kommercielle data, og at netfunktionerne skal kunne udskilles regnskabsmæssigt fra de øvrige funktioner, som ELSAM og ELKRAFT udfører for interessenterne.

Tilsynet med overholdelsen af retningslinierne i stk. 6 henhører under Elprisudvalget, jf. den foreslåede § 10 a (forslaget § 1, nr. 8).

Hvis ELSAM- og ELKRAFT- forsyningssystemerne forbindes (jf. forslaget § 1, nr. 9, om anlæg af et Storebæltskabel), kan miljø- og energiministeren efter *stk. 7* bestemme, at de systemansvarlige virksomheder skal etablere et samarbejde om varetagelsen af deres opgaver efter bevillingerne.

Til nr. 3

Der foreslås en bemyndigelse til miljø- og energiministeren til at træffe nærmere bestemmelse om fastsættelse og fordeling af betalingen af de udgifter, der er forbundet med tilsynet med bevillingshaverne. Der sigtes til tilsynsudgifterne i Miljø- og Energiministeriet, cfr. bestemmelserne om refusion af Elprisudvalgets tilsyn i den foreslåede § 10 a, stk. 3.

Til nr. 4

Formålet med de foreslåede § 5, stk. 3 og 4, er at sikre, at forpligtelserne i de gældende bevillinger til andre bevillingshavere end ELSAM og ELKRAFT tilpasses til de ændrede forhold.

Efter den foreslåede *stk. 3* kan miljø- og energiministeren pålægge ejere af transmissions- og distributionsnet over 100 kV vilkår om, at de imod betaling skal stille driften af disse net til rådighed for den systemansvarlige virksomhed til varetagelse af de opgaver, som virksomheden er pålagt ved denne lov. Betalingen skal dække de nødvendige udgifter ved etablering og drift af nettene.

I praksis har disse netejere ved aftale idag stillet nettene til rådighed for ELSAM og ELKRAFT.

Endvidere kan miljø- og energiministeren efter *stk. 4* træffe bestemmelse om, at forsyningspligten fra elproduktionsanlæg over 25 MW ifølge bestående bevillinger efter § 3, stk. 1, jf. § 5, stk. 1, nr. 2, nedsættes fra et nærmere fastsat tidspunkt.

Bestemmelsen giver mulighed for at tilpasse de hidtidige regler om forsyningspligt til udviklingen. Forslaget skal ses i sammenhæng med den foreslåede § 5 a (forslaget § 1, nr. 5), hvorved distributionsvirksomhederne pålægges en forsyningsligt overfor deres forbrugere.

En generel forsyningspligt fra produktionsanlæg over 25 MW anses således ikke for relevant i forbindelse med udviklingen i handelen med elektricitet. Miljø- og energiministeren kan dog efter den foreslåede § 9 e fastsætte bestemmelser om, at elforsyningen skal stille en vis reservekapacitet til rådighed. Endvidere kan ministeren give pålæg om opretholdelse af en vis mindste kapacitet, jf. forslaget § 1, nr. 9.

Forsyningspligten fra transmissions- og distributionsnet over 100 kV nedsættes ikke ved de foreslåede bestemmelser.

Til nr. 5

Ved den foreslåede § 5 a, *stk. 1*, pålægges eldistributionsvirksomhederne at tilvejebringe en tilstrækkelig og sikker forsyning til at dække behovet i deres

forsyningsområder. Virksomhederne har hidtil varetaget dette uden eksplicite lovbestemmelser.

Ændringen skal ses i sammenhæng med indførelsen af konkurrence i elforsyningen. Det anses for formålstjenligt at lovfæste forsyningspligten, når distributionsvirksomhederne får mulighed for at indgå aftaler om direkte køb af elektricitet.

Med eldistributionsvirksomheder menes ifølge *stk. 2* virksomheder, der har til formål gennem egne net at forsyne forbrugerne i et nærmere afgrænset forsyningsområde.

Der indføres ikke bevillinger for distributionsvirksomhederne, men med henblik på at skabe klarhed over forsyningsforpligtelserne skal virksomhederne efter *stk. 3* underrette miljø- og energiministerens om omfanget af deres forsyningsområder indenfor en af ministeren fastsat frist.

Elforsyningsvirksomhederne har etableret deres forsyningsgrænser ved indbyrdes aftale. Endvidere har de etableret voldgiftaftaler om grænsetvister, ligesom miljø- og energiministerens efter lovens § 14 kan mægle i sager om grænsedragning og samarbejde mellem elforsyningsvirksomhederne.

Bestemmelserne i nr. 5 gælder ikke for transformerforeninger, d.v.s. virksomheder indenfor en distributionsvirksomheds område, som køber elektricitet af pågældende distributionsvirksomhed med henblik på viderefordeling til en mindre kreds af forbrugere. Den distributionsvirksomhed, indenfor hvis område transformerforeningen er beliggende, har forsyningspligt også overfor transformerforeningen.

Til nr. 6

Ved lov nr. 1088 af 20. december 1995 blev der indført bestemmelser i § 9 a, stk. 1, om aftagepligt og afregning fra decentrale kraftvarmeanlæg og fra elproduktionsanlæg, der anvender biogas, affald eller andre fornyelige brændsler eller vedvarende energi, dog ikke vindkraft.

Det er ikke anset for rimeligt, at elforsyningsvirksomhederne skal betale elektriciteten fra disse anlæg efter de nævnte afregningsregler, samtidig med at ejeren af anlægget efter de foreslåede bestemmelser i § 9 d kan købe elektricitet til forbrug ved en direkte købsaftale med andre elforsyninger.

Der foreslås derfor indsat en bestemmelse som § 9 a, stk. 2, hvorefter aftagepligten nedsættes i det omfang, der leveres elektricitet ved en aftale om direkte køb af elektricitet til det forbrugssted, der er tilknyttet det pågældende anlæg.

Til nr. 7

§ 9 d

I *stk. 1-3* angives, hvilke parter der har adgang til at indgå aftaler om direkte levering af elektricitet, d.v.s. aftaler om levering med andre end hidtidige leverandør.

Det følger af *stk. 1-2*, at eldistributionssvirksomheder med en årlig afsætning over 100 GWh og forbrugere med et årligt elforbrug pr. forbrugssted på mindst 100 GWh kan indgå aftale om direkte levering af elektricitet med danske elproduktionsvirksomheder med en årlig produktion over 100 GWh eller med udenlandske elleverandører.

Forbrugerne har adgang til direkte køb, hvis årsforbruget for den enkelte forbruger er mindst 100 GWh pr. forbrugssted, beregnet ud fra sidste års faktiske forbrug. Det forudsættes, at der kun er en enkelt forbruger pr. forbrugssted, og det er således ikke hensigten, at flere forbrugere, som hver ligger under grænseværdien, skal kunne omgå bestemmelserne ved at etablere et fælles forbrugssted.

Hidtil har forbrugerne kun kunnet aftage elektricitet fra den elforsyning, i hvis forsyningsområde de er beliggende. Distributionsvirksomhederne har ifølge indbyrdes aftaler kun aftaget elektricitet fra den elproduktionsvirksomhed, som de er medejere af. EL-SAM og ELKRAFT har hidtil varetaget im- og eksport af elektricitet.

Endvidere kan danske elproduktionsvirksomheder med en årlig produktion over 100 GWh efter *stk. 3* indgå aftaler om direkte salg indbyrdes og med de nævnte kategorier samt aftaler om direkte køb og salg med udenlandske elforsyninger.

Grænsen på 100 GWh i *stk. 1-3* vil blive opgjort ud fra sidste års faktiske mængder.

Miljø- og energiministerens kan efter *stk. 7* efter forelæggelse for Folketingets Enerkipolitiske Udvalg fastsætte lavere grænseværdier end de ovenfor nævnte. Det forudsættes, at beføjelsen udmøntes i takt med udviklingen i EU-reguleringen.

De nævnte parter kan indgå aftaler direkte eller via mellemmand, men disse har ikke selvstændige beføjelser efter de foreslåede regler.

Gennemførelsen af en direkte elleveringsaftale forudsætter, at parterne imod betaling får adgang til at benytte det mellemliggende net til at transportere elektriciteten (netadgang). Efter forslaget *stk. 4* skal elforsyningsvirksomhederne forhandle med de i *stk. 1-3* nævnte parter om netadgang. Om procedurerne henvises til bemærkningerne til *stk. 6* nf.

Elforsyningsvirksomhederne må ikke under forhandlingerne udnytte deres stilling på en måde, der medfører eller vil kunne medføre skadelige virkninger.

ger på konkurrencen. Heraf følger, at priser og betingelser for netadgang ikke må være diskriminerende, og at elforsyningsvirksomhederne i øvrigt skal forhandle uden ubegrundet ophold. Priserne skal kunne give dækning for de nødvendige omkostninger forbundet med benyttelsen af nettet, jf. i øvrigt afsn. 2 a i de almindelige bemærkninger.

Det beror som udgangspunkt på parternes kommercielle forhandlinger, om der indgås aftale om netadgang. Imidlertid kan netadgangen afvises efter *stk. 5* ud fra offentlige hensyn. Tillige følger det af sagens natur, at netadgangen kan afvises, hvis der ikke er kapacitet i nettet. Der er ikke nogen forpligtelse til at udbygge elforsyningsnettet med henblik på at opfylde anmodninger om netadgang.

Efter *stk. 5* skal den systemansvarlige virksomhed i forbindelse med forhandlinger om netadgang sikre opretholdelsen af de i § 9 e nævnte forpligtelser, og den systemansvarlige virksomhed kan afvise indgåelsen af en aftale om netadgang, hvis det må anses for nødvendigt for opfyldelsen af disse forpligtelser.

Det vil påhvile den systemansvarlige virksomhed at varetage disse hensyn, idet denne virksomhed er i en position til at vurdere disse forhold for det sammenhængende forsyningssystem.

Den systemansvarlige virksomhed skal fremsætte sine indsigelser og forbehold under forhandlingerne om netadgang, jf. bemærkningerne til *stk. 6*.

Den systemansvarlige virksomhed skal give en skriftlig begrundelse for afvisningen af netadgang, d.v.s. når netadgangen ikke kan gennemføres p.g.a. de nævnte offentlige forpligtelser eller p.g.a. manglende kapacitet. Dette gælder, hvis netadgang helt afvises, eller hvis de, der anmoder om netadgang, ikke vil indgå aftalen på de betingelser, som den systemansvarlige opstiller.

Procedurerne i forhandlinger om netadgang er reguleret i *stk. 6*. De i *stk. 1-3* nævnte parter i en direkte leveringsaftale skal således henvende sig til den elforsyningsvirksomhed, til hvis forsyningsnet de er tilsluttet.

En forbruger skal således henvende sig til den lokale distributionsvirksomhed, mens en distributionsvirksomhed skal henvende sig til produktionsvirksomheden eller til den systemansvarlige virksomhed, hvis distributionsvirksomheden er tilsluttet direkte til dennes net.

En produktionsvirksomhed, der ønsker at indgå aftale om direkte ellevering, skal sædvanligvis henvende sig til den systemansvarlige virksomhed.

En aftale om netadgang vil oftest berøre flere elforsyningsnet. Leveringer vil sædvanligvis gå gennem transmissionnettet, som dels ejes af ELSAM eller ELKRAFT, dels i ELSAM-området af de regio-

nale produktionsvirksomheder, i ELKRAFTs område af større transmissions- og distributionsvirksomheder. Leveringer til storforbrugere vil endvidere sædvanligvis gå gennem distributionsnettet.

Den elforsyningsvirksomhed, som ifølge ovenstående skal modtage anmodningen om netadgang, skal tilrettelægge forhandlingerne om netadgang med den systemansvarlige virksomhed og andre berørte elforsyningsvirksomheder.

Det vil under disse forhandlinger fremgå, hvorvidt der kan opnås enighed om de kommercielle forhold (priser og betingelser for brug af nettet), og hvorvidt offentlige hensyn begrænser eller udelukker netadgang, jf. *stk. 5*.

Hvis der kan indgås aftale om netadgang, skal der tilvejebringes en samlet aftalemæssig løsning, omfattende alle de berørte parter, om priser og betingelser samt andre forhold af betydning for netadgangen, hvormed bl.a. sigtes til vilkår om varetagelsen af offentlige hensyn.

Efter *stk. 7* kan miljø- og energiministeren fastsætte nærmere regler om omfanget af ovennævnte bestemmelser og om den praktiske udformning af ordningen.

Desuden bemyndiges ministeren til at fastsætte frister for, hvornår en aftalt netadgang skal kunne iværksættes. Der vil særligt i forbindelse med indførelsen af netadgangen være behov for en rimelig frist til elforsyningsvirksomhederne til at omstille sig teknisk og økonomisk, således at forbrugerne beskyttes imod pludselige prisudsving. Hvis der foreligger tungtvejende grunde, kan der i denne fase være behov for en frist på op mod et par år. Også i senere faser kan der vise sig at være behov for opstille frister for iværksættelsen af en aftalt netadgang af hensyn til elforsyningsvirksomhederne og dem, der ønskes netadgang.

Ovennævnte bestemmelser om fastsættelsen af frister træder umiddelbart i kraft ved lovens ikrafttræden.

§ 9 e.

Ved bestemmelserne i *stk. 1* fastslås, at elforsyningsvirksomhederne er ansvarlige for, at det samlede elforsyningssystem til sikring af det indenlandske forbrug til enhver tid opfylder nærmere angivne forpligtelser. Disse forpligtelser angår forsynings sikkerhed, forbrugerbeskyttelse og miljøvenlig elproduktion. Bestemmelsen uddyber formålsbestemmelserne i § 1, *stk. 1* og 2. Der er tale om opgaver, som allerede idag varetages af elforsyningen.

Om fordelingen af udgifter ved foranstaltningerne henvises til den foreslåede § 9 f.

Elforsyningsvirksomhederne skal således opretholde forsynings sikkerheden. Herunder skal den tekniske kvalitet og balance i elforsyningen opretholdes. Endvidere skal den fornødne overførselskapacitet sikres, hvorved bl.a. sigtes til gennemførelse af et eventuelt pålæg om etablering af en Storebæltsforbindelse, jf. forslagens § 1, nr. 9.

Endelig skal der opretholdes en tilstrækkelig reserve- og mindstekapacitet samt fornødne brændselslagre. Elforsyningsvirksomhederne skal således (efter nærmere bestemmelse i stk. 2) kunne sikre fornøden reservekapacitet også til kunder, der køber elektricitet direkte andetsteds, for det tilfælde, at f.ex. en udenlandsforbindelse skulle blive ramt af nedbrud. Der er endvidere bestemmelser i forslagens § 1, nr. 9, om pålæg om mindstekapacitet, jf. nf.

Elforsyningsvirksomhederne skal sikre beskyttelsen af forbrugere. Elforbrugerne skal således sikres en forsyningsret og tilslutningsret på lige vilkår; disse hensyn er idag varetaget gennem den praksis, der har udviklet sig i forbindelse med Elprisudvalgets forvaltning af lovens bestemmelser om priser og betingelser (§§ 9 og 10).

Endvidere skal der være mulighed for genindtræden i den tidligere levering af elektricitet indenfor rimelige frister og på rimelige vilkår. Herved får de forbrugere og distributionsvirksomheder, som indgår aftale om direkte køb af elektricitet, en mulighed for at genoptage den hidtidige leveringsforbindelse, hvis de ønsker at udtræde af den direkte købsaftale. Frister og vilkår herfor vil i første omgang være overladt til forhandling mellem parterne, men miljø- og energiministerens vil kunne fastsætte nærmere regler herom efter stk. 2.

Bestemmelsen uddyber tillige opgaverne vedrørende sikring af en miljøvenlig elproduktion. Elforsyningsvirksomhederne skal således aftage elektricitet fra decentral kraftvarmeproduktion og fra elproduktionsanlæg, der anvender fornyelige brændsler eller vedvarende energi. Afsætningen skal ske til en betaling, der følger af lovens bestemmelser.

Der er i § 9 a indført aftagepligt for decentrale kraftvarmeverker og elproducerende anlæg, som anvender biogas, affald eller andre fornyelige brændsler eller vedvarende energi bortset fra vindkraft. Elektriciteten skal afregnes efter principper, som er nærmere fastlagt i den nævnte bestemmelse.

Vindkraftanlæg skal afregnes efter bestemmelserne herom i lov om udnyttelse af vedvarende energikilder m.v.

Endvidere skal elforsyningsvirksomhederne selv anlægge miljøvenlige elproduktionsanlæg, som nævnt ovenfor, og aftage elektriciteten herfra.

Efter § 13, som ændret ved forslagens § 1, nr. 9, kan miljø- og energiministerens, når energipolitiske hensyn taler herfor, herunder hensynet til opretholdelsen af forsynings sikkerheden eller til beskyttelsen af miljøet, give pålæg om bl.a. valg af energikilder i produktionsanlæg. Anlæg, der indrettes ifølge pålæg til opfyldelse af forpligtelser som omhandlet i § 9 e, er sikret ved aftagepligt eller indregning af nødvendige omkostninger jf. § 9 f.

I denne forbindelse skal elforsyningsvirksomhederne udføre sådanne forsknings- og udviklingsprojekter, som er nødvendige med henblik på udbygningen med miljøvenlige elproduktionsanlæg. Der sigtes særligt til projekter, der ikke umiddelbart er kommercielle, men som på sigt har mulighed for at blive bæredygtige.

Endelig skal elforsyningsvirksomhederne aftage elektricitet fra andre kraftvarmeverker bestemt til at levere fjernvarme (hvormed sigtes til store kraftvarmeanlæg, der forsyner større byområder), dog kun i det omfang elektriciteten ikke kan afsættes til priser, der dækker de nødvendige udgifter ved pågældende elproduktion. Det forudsættes, at tabet ikke kunne have været modvirket ved rimelige driftsmæssige dispositioner.

Bestemmelsen ventes i dag kun at få begrænset anvendelse, da kraftvarme ventes at være konkurrencedygtig som overvejende hovedregel.

Bestemmelsen indebærer ikke nogen afvigelse fra eksisterende aftaler og principper for fordelingen af omkostninger mellem el- og varmesiden, men skal på den anden side sikre, at der som følge af nye markedsvilkår på elmarkedet ikke kan ske en overvæltning til ugunst for varmeforbrugerne.

Bestemelsen sigter endvidere mod, at man også fremover kan sikre et grundlag for, at der ud fra miljømæssige grunde gennemføres langsigtede kraftvarmeinvesteringer, der tilgodeser en økonomisk rimelig balance mellem el- og varmesiden. Det er herudover forudsat, at bestemmelsen anvendes på en måde, der ikke virker forvriddende på markedet særligt med hensyn til valg af brændsler og afsætning af elektricitet.

Efter *stk. 2* kan miljø- og energiministerens fastsætte nærmere regler eller træffe afgørelse om indholdet og omfanget af de i *stk. 1* nævnte opgaver. Herved får miljø- og energiministerens beføjelse til at præcisere de forpligtelser, der ikke allerede er præciseret i loven.

Den systemansvarlige virksomhed skal efter *stk. 3* efter miljø- og energiministerens bestemmelse varetage nærmere angivne opgaver, som nævnt under *stk. 1*. Det vil eksempelvis blive henlagt til den systemansvarlige virksomhed at varetage afsætningen

af de prioriterede former for elektricitet på elforsyningsnettet. Tillige kan miljø- og energiministeren bestemme, at andre elforsyningsvirksomheder i fornødent omfang skal bistå den systemansvarlige virksomhed ved udførelsen af de opgaver, som virksomheden er pålagt.

§ 9 f

Ved bestemmelserne i *stk. 1-2* pålægges elforbrugere her i landet at bære en forholdsvis andel af de offentlige forpligtelser, som elforsyningsvirksomhederne er pålagt.

Elforbrugerne skal således aftage en forholdsvis andel af elektricitet fra anlæg, som er nævnt i § 9 e, *stk. 1, nr. 3*, til en betaling, der følger af lovens bestemmelser, i det omfang elforsyningsvirksomhederne er forpligtet til at producere eller aftage elektricitet ved lov eller ved regler eller afgørelser i medfør af loven. Herom henvises til bemærkningerne til § 9 e.

Endvidere skal elforbrugerne afholde en forholdsvis andel af de nødvendige omkostninger til sikring af forsynings sikkerhed og forbrugerbeskyttelse, som nævnt i § 9 e, *stk. 1, nr. 1 og 2*, som elforsyningsvirksomhederne er pålagt ved lov eller ved regler eller afgørelser i medfør af loven.

Det fremgår af bestemmelsen, at forbrugerne skal betale en forholdsvis andel til dækning af nødvendige udgifter ved de nævnte foranstaltninger, som vil komme alle forbrugere til gode.

Forpligtelserne fordeles forholdsvis på de enkelte indenlandske forbrugere på ligeligt grundlag, jf. *stk. 3*.

I *stk. 3-5* fastsættes regler om opgørelse og dækning af elforsyningens udgifter til at gennemføre de offentlige forpligtelser.

De elforsyningsvirksomheder, som afholder disse udgifter, anmelder dem til den systemansvarlige virksomhed, som på grundlag heraf fastsætter fordelingen af aftagepligt og af de beløb, som skal inddækkes.

Opgørelsen anmeldes til Elprisudvalget, jf. bemærkningerne til forslaget nr. 8.

Den elforsyningsvirksomhed, gennem hvis forsyningsnet forbrugeren modtager elektricitet, skal ifølge *stk. 4* opkræve det nævnte beløb og indbetale det til den systemansvarlige virksomhed, som refunderer de omhandlede udgifter til den elforsyningsvirksomhed, der har afholdt udgifterne.

Efter *stk. 6* kan en forbruger eller eldistributionsvirksomhed, som køber elektricitet direkte efter § 9 d, frigøre sig for aftagepligten efter *stk. 1* imod en betaling, der ikke er urimelig overfor de øvrige forbrugere. Frigørelsen kan kun ske efter aftale med elforsyningsvirksomhederne. Betalingen for frigørel-

sen er ikke offentligt bestemt, men beror på parternes aftale.

Ordningen forudsætter, at elforsyningsvirksomhederne har mulighed for at disponere den pågældende mængde til anden side.

Til nr. 8

Det følger af bestemmelserne i § 10 a, at de almindelige bestemmelser i lovens § 10, *stk. 1-6*, om anmeldelse af priser og betingelser og pålæg om ændring af priser og betingelser finder anvendelse på en række forhold i lovforslaget, som vedrører priser og forretningsbetingelser. Bestemmelserne administreres af Elprisudvalget.

Dette gælder således aftaler om netadgang efter § 9 d. Endvidere gælder det for de priser og betingelser, som fastsættes for de i § 9 e, *stk. 1*, nævnte ydelser, eksempelvis priser og vilkår for den omhandlede reservekapacitet m.v. Også beregningen af den i § 9 f, *stk. 3*, nævnte opgørelse og principperne for dens anvendelse omfattes af bestemmelserne. Endelig er den systemansvarliges varetagelse af forpligtelserne i *stk. 3 a, stk. 6*, også omfattet.

Det fremgår af *stk. 3*, at de i § 9 d, *stk. 1*, nævnte parter og den systemansvarlige virksomhed afholder de udgifter, der er forbundet med Elprisudvalgets tilsyn med overholdelsen af ovenstående bestemmelser efter retningslinier, som fastsættes af miljø- og energiministeren. Midlerne opkræves af den systemansvarlige virksomhed og indbetales til Elprisudvalget.

Til nr. 9

Bestemmelserne i § 13 om pålæg til elforsyningsvirksomheder præciseres på forskellige punkter. Dette er et led i præciseringen af de offentlige forpligtelser.

Det præciseres i *stk. 1*, at miljø- og energiministeren kan give de nærmere angivne pålæg, når energipolitiske hensyn taler herfor, herunder hensynet til opretholdelsen af forsynings sikkerheden eller til beskyttelsen af miljøet. Hensivningen til beskyttelsen af miljøet er ny og afspejler vægtingen af de forskellige hensyn i lovens formålsbestemmelser.

Endvidere indsættes som ny nr. 3 pålæg om at indrette transmissionsanlæg mellem Fyn og Sjælland. Formålet er at skabe en mere sammenhængende udnyttelse af kapaciteten mellem landsdelene.

Bemyndigelsen vil blive anvendt efter nærmere vurdering af de forsyningsmæssige, samfundsøkonomiske og miljømæssige fordele ved at etablere forbindelse mellem ELSAMS og ELKRAFTs forsyningsområder. Anvendelsen af bemyndigelsen vil

endvidere ske efter forhandling med elforsyningsvirksomhederne.

Stk. 2 er ny. Herved får miljø- og energiministeren hjemmel til at pålægge elforsyningsvirksomheder at opretholde en nærmere fastsat fornøden mindstekapacitet af hensyn til opretholdelsen af en rimelig grad af forsyningssikkerhed og beredskab. Etableringen af denne kapacitet kan ske ved opretholdelse og reovering af bestående anlæg eller nyanlæg.

Bemyndigelsen vil i givet fald blive anvendt efter nærmere vurdering af, hvilken mindstekapacitet der må anses for nødvendig ud fra de nævnte hensyn, og efter forhandling med elforsyningsvirksomhederne.

Pålægget vil blive rettet til de relevante store elproduktionsvirksomheder. Omkostningerne kan indregnes som fællesudgift, jf. forslaget § 1, nr. 6.

Til nr. 10 og 11

Bestemmelserne er en ajourføring af lovens straffebestemmelser af hensyn til håndhævelsen af lovforslagets bestemmelser.

Til nr. 12

Bestemmelsen om oplysningspligt skal sikre, at Miljø- og Energiministeriet og den systemansvarlige virksomhed kan indhente de fornødne oplysninger til brug for anvendelsen af de nye bestemmelser.

Til § 2

Loven vil blive sat i kraft, når Europa- Kommissionens godkendelse foreligger, jf. afsnittet om de EU-retlige forhold.

Bestemmelserne i *stk. 2* indebærer, at ELSAM og ELKRAFT indtil udløbet af deres hidtidige bevillinger i 1998 anses for at være systemansvarlige virksomheder og udfører de opgaver, som disse virksomheder er pålagt ved elforsyningsloven eller bestemmelser, udstedt i medfør af elforsyningsloven.

Bilag til f. t. l. vedr. elforsyning

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

§ 1

I lov nr. 54 af 25. februar 1976 om elforsyning, som senest ændret ved lov nr. 1088 af 20. december 1995, foretages følgende ændringer:

1. § 1, stk. 1, affattes således:

»Loven har til formål at sikre effektivitet og forsyningssikkerhed i elforsyningen i overensstemmelse med samfundsøkonomiske og miljømæssige hensyn.«

§ 1. Loven har til formål at sikre, at elforsyningen tilrettelægges og gennemføres med sigte på den mest hensigtsmæssige indpasning i landets samlede energiforsyning. Tilrettelæggelsen skal ske i overensstemmelse med miljømæssige og samfundsøkonomiske hensyn.

Stk. 2. Loven tilsigter i overensstemmelse med de i stk. 1 nævnte formål særligt at fremme en miljøvenlig energianvendelse, herunder ved besparelser i elektricitetsforbruget, samproduktion af elektricitet og varme samt anvendelse af vedvarende energikilder og miljøvenlige brændsler.

Stk. 3. Ved elforsyning forstås i denne lov produktion, transmission og distribution af elektricitet fra stationære anlæg samt ind- og udførsel af elektricitet.

Stk. 4. Kommuner kan varetage elforsyningsvirksomhed og deltage i elforsyningsvirksomheder, som er omfattet af denne lov.

Stk. 5. Miljø- og energiministeren kan bestemme, at visse former for elforsyning helt eller delvis ikke skal være omfattet af loven.

»§ 3 a. En systemansvarlig transmissionsvirksomhed må kun udøve sin virksomhed efter bevilling, som gives af miljø- og energiministeren for et af ministeren fastsat tidsrum. Bestemmelserne i §§ 6-8 finder tilsvarende anvendelse for disse bevillinger.

Stk. 2. Ved en systemansvarlig virksomhed forstås i denne lov en virksomhed, som ejer transmissionsanlæg over 100 kilovolt (kV), og som har til opgave at opretholde en sikker og effektiv elforsyning på overordnet niveau indenfor et sammenhængende forsyningssystem.

Stk. 3. Den systemansvarlige virksomhed har til opgave at:

1. udføre de i stk. 2 nævnte opgaver ved anvendelse af transmissions- og distributionsanlæg over 100 kV, som virksomheden selv ejer, eller som er stillet til rådighed for virksomheden af andre, jf. § 5, stk. 3,
2. samarbejde med andre systemansvarlige virksomheder om driften af transmissionsforbindelser og
3. udføre de opgaver i øvrigt, som er pålagt virksomheden ved lov eller bestemmelser, udstedt i medfør af loven.

Stk. 4. Endvidere skal den systemansvarlige virksomhed opfylde de forpligtelser, der følger af § 5, stk. 1, nr. 1 og 3-7.

Stk. 5. Den systemansvarlige virksomhed kan give pålæg til elproduktionsvirksomheder om at ændre deres produktionsomfang, når virksomheden finder det nødvendigt for at opretholde kvaliteten i det sammenhængende forsyningssystem.

Stk. 6. Den systemansvarlige virksomhed skal løse de ved denne lov pålagte opgaver uafhængigt af kommercielle interesser og skal iagttage fortrolighed om kommercielle oplysninger. Miljø- og energiministeren kan fastsæt-

2. Efter § 3 indsættes:

te nærmere regler om, at de pålagte opgaver ledelses- og regnskabsmæssigt skal adskilles fra de øvrige aktiviteter, som virksomheden udøver.

Stk. 7. Miljø- og energiministeren kan fastsætte nærmere regler om omfanget og udførelsen af den systemansvarlige virksomheds opgaver. Miljø- og energiministeren kan endvidere bestemme, at de systemansvarlige virksomheder skal etablere et samarbejde om varetagelsen af deres opgaver, hvis de sammenhængende forsyningssystemer forbindes.

3. § 5, stk. 1, nr. 7, affattes således:

»7) at bevillingshaveren betaler de med tilsynet forbundne udgifter efter miljø- og energiministerens nærmere bestemmelse.«

4. I § 5 indsættes som *stk. 3 og 4*:

»*Stk. 3.* Miljø- og energiministeren kan træffe bestemmelse om, at bevillingshavere efter § 3, stk. 1, imod betaling skal stille driften af transmissions- og distributionsanlæg over 100 kV til rådighed for den systemansvarlige virksomhed til varetagelse af de opgaver, som denne er pålagt.

Stk. 4. Miljø- og energiministeren kan træffe bestemmelse om, at bevillingshavernes forsyningspligt fra elproduktionsanlæg med kapacitet over 25 megawatt nedsættes fra et nærmere fastsat tidspunkt.»

§ 5. Bevilling og eneretsbevilling er betinget af:

- 1) at bevillingshavernes vedtægter og eventuelle vedtægtsændringer godkendes af miljø- og energiministeren,
- 2) at bevillingshaveren påtager sig forsyningspligt i det af miljø- og energiministeren fastsatte omfang,
- 3) at bevillingshaveren efter anmodning giver miljø- og energiministeren alle oplysninger vedrørende den virksomhed, der udøves i henhold til bevillingen,
- 4) at bevillingshaveren udfører en planlægning efter bestemmelserne i § 13 a,
- 5) at bevillingshaverens beslutning om iværksættelse af anlægsarbejder i form af væsentlig ændring af bestående eller opførelse af nye produktions-, transmissions- eller distributionsanlæg af den i § 3 nævnte størrelse eller derover godkendes af miljø- og energiministeren,

- 6) at bevillingshaveren i sin virksomhed underkaster sig det tilsyn med overholdelsen af bevillingsvilkårene, som miljø- og energiministeren foreskriver, samt
- 7) at bevillingshaveren betaler de med tilsynet forbundne udgifter.

Stk. 2. I bevilling eller eneretsbevilling kan ud over de i stk. 1 nævnte betingelser fastsættes sådanne vilkår, som er begrundet i den pågældende elforsyningsvirksomheds særlige forhold, eller som har til formål på specielle områder at supplere de efter stk. 1 fastsatte betingelser.

5. Efter § 5 indsættes:

»§ 5 a. Eldistributionsvirksomhederne skal tilvejebringe en tilstrækkelig og sikker forsyning til at dække behovet i deres forsyningsområder.

Stk. 2. Ved eldistributionsvirksomheder forstås i denne lov virksomheder, der har til formål gennem egne net at forsyne forbrugerne i et nærmere afgrænset forsyningsområde.

Stk. 3. Eldistributionsvirksomhederne underretter miljø- og energiministeren om omfanget af deres forsyningsområder indenfor en af ministeren fastsat frist.

Stk. 4. Miljø- og energiministeren kan fastsætte nærmere regler om omfanget og udførelsen af forpligtelserne efter stk. 1 og 3, herunder bestemmelser om, at forpligtelsen efter stk. 1 nedsættes, i det omfang forbrugere i forsyningsområdet indgår aftale om direkte køb af elektricitet efter § 9 d.«

6. I § 9 a indsættes efter stk. 1 som nyt stk.:

»Stk. 2. Den i stk. 1 nævnte aftageforpligtelse nedsættes, i det omfang der leveres elektricitet ifølge en aftale efter § 9 d til det forbrugsted, som er knyttet til pågældende anlæg.«

Stk. 2-5 bliver herefter stk. 3-6.

§ 9 a. Elforsyningsvirksomheder, der transporterer elektricitet, skal aftage elektricitet, der fremstilles af decentrale kraftvarmeværker eller af elproduktionsanlæg, der anvender biogas, affald eller andre fornyelige brændsler eller vedvarende energi. Betalingen for den leverede elektricitet skal fastsættes, således at betalingen svarer til elforsyningsens omkostninger ved at producere og transportere elektricitet, herunder brændsels- og driftsomkostninger m.v. og langsigtede anlægsom-

kostninger. Ved fastsættelsen af de langsigtede anlægsomkostninger skal der tages hensyn til de i lovens § 1, stk. 1 og 2, nævnte formål.

Stk. 2. Miljø- og energiministeren kan fastsætte nærmere regler om pligten til at aftage elektricitet og om, hvilke anlæg der omfattes af bestemmelserne i stk. 1. Miljø- og energiministeren kan endvidere fastsætte nærmere regler om afregningsprisernes beregning.

Stk. 3. Ved tilslutning af et af de i stk. 1 nævnte anlæg til elforsyningsnettet skal anlægget afholde den udgift, der er forbundet med at lade sig tilslutte 10-20 kV-nettet. Øvrige omkostninger, herunder til netforstærkning og netudbygning, afholdes af elforsyningsvirksomheden.

Stk. 4. Anlæg, som nævnt i stk. 1, der ønsker at levere elektricitet på et højere spændingsniveau end 10-20 kV-nettet, skal afholde den udgift, der er forbundet med at lade sig tilslutte et net med det tilsvarende højere spændingsniveau. Øvrige omkostninger, herunder til netforstærkning og netudbygning, afholdes af elforsyningsvirksomheden.

Stk. 5. Bestemmelserne i stk. 1-4 gælder ikke for vindkraftanlæg.

7. Efter § 9 c indsættes:

»§ 9 d. Eldistributionsvirksomheder med en årlig afsætning på mindst 100 gigawatt-timer (GWh) kan indgå aftaler med de i stk. 3 nævnte virksomheder og med udenlandske leverandører om direkte køb af elektricitet.

Stk. 2. Forbrugere med et årligt elforbrug pr. forbrugssted på mindst 100 GWh kan indgå tilsvarende aftaler som nævnt i stk. 1.

Stk. 3. Elproduktionsvirksomheder med en årlig produktion på mindst 100 GWh kan indgå aftaler om direkte salg af elektricitet indbyrdes og med de i stk. 1 og 2 nævnte købere samt aftaler om direkte køb eller salg af elektricitet med udenlandske parter.

Stk. 4. Elforsyningsvirksomhederne skal forhandle med de i stk. 1-3 nævnte parter om adgang til elforsyningsnettet med henblik på at gennemføre aftaler om direkte levering af elektricitet. Elforsyningsvirksomhederne må ikke under forhandlingerne udnytte deres stilling på en måde, der medfører eller vil kunne medføre skadelige virkninger på konkurrencen.

Stk. 5. Den systemansvarlige virksomhed skal i forbindelse med forhandlinger om netadgang sikre, at de i § 9 e nævnte forpligtelser kan opretholdes. Virksomheden kan afvise

indgåelsen af en aftale om netadgang, hvis det må anses for nødvendigt for opfyldelsen af disse forpligtelser. Ved afvisning af at indgå aftale om netadgang skal den systemansvarlige virksomhed give en skriftlig begrundelse.

Stk. 6. De i stk. 1-3 nævnte parter skal rette deres anmodning om netadgang til den elforsyningsvirksomhed, til hvis forsyningsnet de er tilsluttet. Denne virksomhed tilrettelægger forhandlingerne om netadgang med den systemansvarlige virksomhed og andre berørte elforsyningsvirksomheder med henblik på, at der kan indgås en samlet aftale, omfattende alle berørte parter, om priser og betingelser og andre forhold af betydning for netadgangen.

Stk. 7. Miljø- og energiministeren kan efter forelæggelse for Folketingets Energipolitiske Udvalg fastsætte lavere grænseværdier end de i stk. 1-3 nævnte. Miljø- og energiministeren kan endvidere fastsætte nærmere regler om omfanget af bestemmelserne i stk. 1-6 og om frister for forhandlingernes gennemførelse og iværksættelse af netadgangen.

§ 9 e. Elforsyningsvirksomhederne er ansvarlige for, at det samlede elforsyningsssystem til sikring af det indenlandske forbrug til enhver tid opfylder nedennævnte forpligtelser:

- 1) Opretholdelse af forsyningsikkerheden, herunder at
 - a) opretholde den tekniske kvalitet og balance i elforsyningen,
 - b) sikre den fornødne eloverføringskapacitet og
 - c) opretholde tilstrækkelig reserve- og mindstekapacitet samt fornødne brændselslagre.
- 2) Beskyttelse af forbrugerne, herunder at
 - a) sikre forsyningsret og tilslutningsret på ligelige vilkår og
 - b) give mulighed for genindtræden i den tidligere levering af elektricitet indenfor rimelige frister og på rimelige vilkår.
- 3) Sikring af en miljøvenlig elproduktion, herunder at
 - a) aftage elektricitet fra decentral kraftvarmeproduktion og fra elproduktionsanlæg, der anvender fornyelige brændsler eller vedvarende energi, til en betaling, der følger af lovens bestemmelser,
 - b) anlægge miljøvenlige elproduktionsanlæg, som nævnt i a), og aftage elektriciteten herfra samt udføre sådanne forsknings- og udviklingsprojekter, der er

nødvendige med henblik på denne udbygning og

- c) aftage elektricitet fra andre kraftvarmekværker bestemt til at levere fjernvarme, i det omfang elektriciteten ikke kan afsættes til priser, der dækker de nødvendige omkostninger ved pågældende elproduktion.

Stk. 2. Miljø- og energiministeren kan fastsætte nærmere regler eller træffe afgørelse om indholdet og omfanget af de i stk. 1 nævnte opgaver.

Stk. 3. Den systemansvarlige virksomhed skal efter miljø- og energiministerens bestemmelse varetage nærmere angivne opgaver til opfyldelse af de i stk. 1 nævnte forpligtelser. Miljø- og energiministeren kan tillige bestemme, at andre elforsyningsvirksomheder i fornødent omfang skal bistå den systemansvarlige virksomhed ved udførelsen af disse opgaver.

§ 9 f. Elforbrugere her i landet skal aftage en forholdsvis andel af elektricitet fra anlæg, som omhandlet i § 9 e, stk. 1, nr. 3, til en betaling, der følger af lovens bestemmelser, i det omfang elforsyningsvirksomhederne ved lov eller ved regler eller afgørelser i medfør af loven er forpligtet til at aftage elektricitet fra nævnte anlæg.

Stk. 2. Tilsvarende skal elforbrugere her i landet afholde en forholdsvis andel af de nødvendige omkostninger, som elforsyningsvirksomhederne ved lov eller ved regler eller afgørelser i medfør af loven er pålagt til sikring af forsyningssikkerhed og forbrugerbeskyttelse, som nævnt i § 9 e, stk. 1, nr. 1 og 2.

Stk. 3. Den systemansvarlige virksomhed opgør de i stk. 1 og 2 nævnte forpligtelser og deres forholdsvis fordelingen på de indenlandske elforbrugere. Fordelingen skal ske på ligeagt grundlag.

Stk. 4. Den elforsyningsvirksomhed, gennem hvis forsyningsnet forbrugeren modtager elektricitet, opkræver de nævnte beløb og indbetaler dem til den systemansvarlige virksomhed, som af provenuet refunderer de ovennævnte udgifter. Beløbet skal specificeres i regningen til aftageren for levering af elektricitet.

Stk. 5. De opkrævede midler holdes adskilt fra virksomhedens formue og kan ikke gøres til genstand for retsforfølgning fra virksomhedens kreditorer.

Stk. 6. Aftageren af elektricitet efter § 9 d kan ved aftale med elforsyningsvirksomhederne frigøre sig for aftageforpligtelsen efter stk. 1 imod en betaling, der ikke er urimelig overfor de øvrige forbrugere.

Stk. 7. Miljø- og energiministeren kan fastsætte nærmere regler om omfanget af de omkostninger, der er forbundet med de i § 9 e nævnte forpligtelser, og om deres beregning, fordeling, opkrævning og anvendelse, jf. stk. 1-6.«.

8. Efter § 10 indsættes:

»§ 10 a. Bestemmelserne i § 10, stk. 1-6, gælder for følgende forhold:

- 1) de i § 9 d omhandlede aftaler om netadgang,
- 2) priser og betingelser for de i § 9 e omhandlede ydelser,
- 3) den i § 9 f, stk. 3, nævnte opgørelse og
- 4) den systemansvarliges varetagelse af forpligtelser vedrørende kommerciel uafhængighed efter § 3 a, stk. 6, og regler, udstedt i medfør af denne bestemmelse.

Stk. 2. Hvis et urimeligt forhold i forbindelse med forhandlinger om aftaler om netadgang efter § 9 d ikke kan bringes til ophør ved pålæg efter § 10, stk. 4, kan udvalget udstede pålæg til elforsyningsvirksomheden om at indgå en aftale på sædvanligt gældende vilkår for tilsvarende aftaler.

Stk. 3. De i § 9 d, stk. 1-3, nævnte parter og den systemansvarlige virksomhed afholder de udgifter, der er forbundet med tilsynet med overholdelsen af ovenstående bestemmelser efter regler, fastsat af miljø- og energiministeren. Midlerne opkræves af den systemansvarlige virksomhed, jf. § 9 f, stk. 5.«

9. § 13 affattes således:

»§ 13. Miljø- og energiministeren kan, når energipolitiske hensyn taler herfor, herunder hensynet til opretholdelsen af forsyningssikkerheden eller til beskyttelsen af miljøet, med rimeligt varsel pålægge elforsyningsvirksomheder:

- 1) at indrette deres produktionsanlæg således, at angivne former for energi kan anvendes i produktionen,
- 2) i et nærmere fastsat omfang at anvende bestemte former for energi i produktionen,
- 3) at indrette transmissionsanlæg mellem Fyn og Sjælland,

- 4) at indrette deres produktionsanlæg med sigte på opnåelse af størst mulig nyttevirkning af den anvendte energi i produktionen, herunder ved kombineret el- og varmeproduktion, eller
- 5) at opretholde lagre af brændsel i et nærmere fastsat omfang.

Stk. 2. Endvidere kan miljø- og energiministerens hensyn til opretholdelsen af en rimelig grad af forsyningssikkerhed og beredskab pålægge elforsyningsvirksomheder at opretholde en nærmere fastsat fornøden mindstekapacitet.

Stk. 3. Miljø- og energiministeren kan træffe bestemmelse eller fastsætte regler til gennemførelse af foranstaltninger efter stk. 1 og 2. De i stk. 1, nr. 1-3, og stk. 2 nævnte foranstaltninger kan pålægges den enkelte virksomhed. Den i stk. 1, nr. 4, nævnte foranstaltning kan pålægges såvel den enkelte virksomhed som ved almindelige forskrifter. Den i stk. 1, nr. 5, nævnte foranstaltning kan kun pålægges gennem almindelige forskrifter.«.

§ 13. Miljø- og energiministeren kan, når energipolitiske hensyn, herunder mulighederne for forøgelse af forsyningssikkerheden, taler derfor, med rimeligt varsel pålægge elforsyningsvirksomheder:

- 1) at indrette deres produktionsanlæg således, at angivne former for energi kan anvendes i produktionen,
- 2) i et nærmere fastsat omfang at anvende bestemte former for energi i produktionen,
- 3) at indrette deres produktionsanlæg med sigte på opnåelse af størst mulig nyttevirkning af den anvendte energi i produktionen, herunder ved kombineret el- og varmeproduktion,
- 4) at opretholde lagre af brændsel i et nærmere fastsat omfang.

Stk. 2. Miljø- og energiministeren kan træffe bestemmelse eller fastsætte regler til gennemførelse af foranstaltninger efter stk. 1. De i stk. 1, nr. 1 og 2, nævnte foranstaltninger kan pålægges den enkelte virksomhed. Den i stk. 1, nr. 3, nævnte foranstaltning kan pålægges såvel den enkelte virksomhed som gennem almindelige forskrifter. Den i stk. 1, nr. 4, nævnte foranstaltning kan kun pålægges gennem almindelige forskrifter.

10. I § 15, stk. 1, nr. 1, indsættes efter »§ 3«: », § 3 a«.

11. I § 15 a indsættes efter »§ 10, stk. 4 og 5,«: »jf. § 10 a,«.

§ 15. Den der:

- 1) udøver elforsyningsvirksomhed i strid med § 3 eller § 4, stk. 1,
- 2) tilsidesætter vilkår i bevilling eller eneretsbevilling givet i medfør af loven
- 3) undlader at efterkomme påbud efter loven,
- 4) i forhold, som omfattes af loven, meddeler miljø- og energiministerens, elprisudvalgets eller konkurrenceankenævnet urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier forhold, der måtte være af betydning for behandlingen af den pågældende sag, straffes med bøde, med mindre anden lovgivning medfører højere straf.

Stk. 2. I forskrifter, som udstedes i henhold til loven, kan det fastsættes, at overtrædelse af bestemmelserne i forskrifterne straffes med bøde.

Stk. 3. Er overtrædelsen begået af et aktieselskab, anpartsselskab, andelsselskab eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.

12. Efter § 16 indsættes:

»§ 16 a. Miljø- og energiministeren eller den, som ministeren bemyndiger hertil, og den systemansvarlige virksomhed kan hos forsyningsvirksomheder, forbrugere og andre berørte parter indhente alle sådanne oplysninger, som er nødvendige til varetagelsen af de i loven nævnte opgaver.«

§ 2

Miljø- og energiministerens fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden.

Stk. 2. En bevillingshaver, som ved denne lovs ikrafttræden udøver de i § 3 a, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 2, nævnte opgaver, anses indtil udløbet af de nugældende bevillinger i 1998 for at være systemansvarlig virksomhed og udfører de opgaver, som ifølge denne lov eller regler, udstedt i medfør af denne lov, pålægges virksomheden.